

Perustuslakivaliokunnalle

LAUSUNTOPYYNTÖ

Hallituksen esitys laiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 198/2025 vp)

Lakivaliokunnassa on valmistelevasti käsiteltävänä hallituksen esitys 198/2025 vp, jossa ehdotetaan muutettavaksi Rikosseuraamuslaitoksessa annettua lakia, ulosottokaarta, verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia sekä työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettua lakia.

Esityksen mukaan (s. 4) Rikosseuraamuslaitosta koskevilla ehdotuksilla toteutettaisiin hallituksen ohjelman kirjaus tarvittavista lainsäädäntömuutoksista, jotta tietojen vaihtaminen vakavaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen kiinnittyneistä henkilöistä sekä muista henkilöistä, joilla voi olla vaikutusta vankilaturvallisuuteen, olisi mahdollista eri viranomaisten välillä.

Hallituksen esitykseen sisältyy arvio, jossa tarkastellaan ehdotusten suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestyskysymyksiä (s. 40-46). Esityksen mukaan lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Hallituksen esityksen sisältämän 1. lakiehdotuksen 19 §:n 2 momentti määrittelee Rikosseuraamuslaitokselle toimivallan luovuttaa poliisille salassa pidettäviä tietoja vangin yhteyksistä vakavaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen, ”jos tiedot ovat tarpeen vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi”. Valiokunnan kuuleman valtiosääntöoikeuden asiantuntijan mukaan on epäselvää, riittääkö tässä sääntely-yhteydessä ehdotettu tarpeellisuusedellytys, kun säännöksen perusteella luovutettavia salassa pidettäviä tietoja ei säännösehdotuksessa ole määritelty tyhjentävästi tai muutenkaan yksiselitteisesti, mitä perustuslakivaliokunnan käytännössä on pidetty edellytyksenä tarpeellisuuteen sidotun edellytyksen säätämiseksi. Koska lakiehdotuksen perustuslainmukaisuudesta siten on tältä osin eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla epäselvyyttä ja kysymys on säätämisyjärjestykseen vaikuttavasta sääntelyn täsmällisyydestä, valiokunnan kuuleman valtiosääntöoikeuden asiantuntijan mukaan lakivaliokunnan tulee pyytää asiasta lausunto perustuslakivaliokunnalta.

Edellä esitettyyn viitaten lakivaliokunta pyytää eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 2 momentin mukaisesti perustuslakivaliokunnan lausuntoa siitä, miten esitystä on arvioitava Suomea velvoittavien ihmisoikeussopimusten sekä perustuslain säännösten kannalta.

Lakivaliokunnan puolesta

Juho Eerola

valiokunnan puheenjohtaja

Mikko Monto

valiokunnan apulaissihteeri